UNIWERSYTET IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU

Auksologia i metody oceny zdrowia dziecka

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Biologia i zdrowie człowieka	**Cykl dydaktyczny** 2024/25
Specjalność -	**Kod zajęć** 01BZCS.14.01364.24
Jednostka organizacyjna Wydział Biologii	**Języki wykładowe** polski
Poziom studiów studia pierwszego stopnia	**Obligatoryjność** Obowiązkowy
Forma studiów studia stacjonarne	**Blok zajęciowy** Przedmioty nieprzypisane
Profil studiów profil ogólnoakademicki	

Koordynator zajęć	Maria Agnieszka Kaczmarek
Prowadzący zajęcia	Maria Agnieszka Kaczmarek, Magdalena Durda-Masny, Zbigniew Czapla

Okres	**Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia**	**Liczba punktów ECTS**
Semestr 3	• Wykład: 15, Egzamin • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	4

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Ogólny: Przekazanie wiedzy na temat kluczowych koncepcji, metod i narzędzi auksologicznych stosowanych w ocenie zdrowia dzieci i młodzieży oraz o tym, jak zastosować te wiedzę w warunkach klinicznych i badawczych.
C2	Szczegółowy: Zapoznanie studentów z teoretycznymi koncepcjami rozwoju człowieka oraz zasadami wzrostu i rozwoju od okresu prenatalnego, poprzez narodziny do dorosłości.
C3	Szczegółowy: Przekazanie wiedzy na temat czynników wpływających na wzrost i rozwój dzieci, w tym czynników genetycznych, żywieniowych, środowiskowych i społeczno-ekonomicznych.
C4	Szczegółowy: Wykształcenie umiejętności kompleksowej analizy parametrów wzrostu i interpretacji danych antropometrycznych u pacjentów pediatrycznych (0-18 lat).
C5	Szczegółowy: Zapoznanie studentów z praktycznymi scenariuszami wykorzystania wiedzy i umiejętności takich jak ocena zaburzeń wzrostu i monitorowanie rozwoju w pediatrycznych placówkach opieki zdrowotnej.
C6	Szczegółowy: Uświadomienie studentom problemów etycznych związanych z badaniami człowieka.

Wymagania wstępne

Wiedza z zakresu biologii człowieka na poziomie szkoły średniej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy – Student/ka:			
W1	zna i rozumie i złożoność procesu wzrastania i rozwoju fizycznego człowieka w zależności od współdziałania czynników genetycznych z czynnikami środowiska życia	BZC_K1_W07, BZC_K1_W10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W2	zna i rozumie adaptabilne i adiustacyjne zmiany w rozwoju fizycznym człowieka w zależności od zmieniających się warunków życia	BZC_K1_W08, BZC_K1_W11	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
W3	rozumie problemy natury etycznej związane z badaniami człowieka	BZC_K1_W13, BZC_K1_W14	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Umiejętności – Student/ka:			
U1	potrafi dobrać odpowiednie metody analizy danych antropometrycznych, oceny indywidualnych trajektorii wzrastania, wyznaczania populacyjnych norm rozwojowych, prognozowania rozwoju dziecka w zalezności od warunków życia	BZC_K1_U03	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U2	krytycznie analizuje piśmiennictwo specjalistyczne, w tym w języku angielskim, oraz wyciąga wnioski w oparciu o dostępną literaturę	BZC_K1_U08, BZC_K1_U09, BZC_K1_U10	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
U3	potrafi pracować w grupie i kierować pracami niewielkiego zespołu w zakresie oceny rozwoju fizycznego dziecka	BZC_K1_U09, BZC_K1_U10, BZC_K1_U11, BZC_K1_U12	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
Kompetencji społecznych – Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	wykazuje otwartośc na nowe dokonania w nauce	BZC_K1_K01, BZC_K1_K02, BZC_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
K2	wykazuje gotowość do krytycznej oceny informacji na temat zdrowia człowieka zawartych w mediach społecznościowych	BZC_K1_K05	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne
K3	wykazuje gotowość do dzielenia się swoją wiedzą w społeczeństwie	BZC_K1_K06	Egzamin pisemny, Kolokwium pisemne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Auksologia człowieka - definicja, przedmiot i zakres badań, kamienie milowe w rozwoju dyscypliny, holistyczna perspektywa badań auksologicznych	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
2.	Koncepcje wzrostu, dojrzewania i rozwoju. Etapy i wzorce wzrostu od okresu prenatalnego poprzez narodziny do dorosłości. Specyfika ludzkiego wzrorca wzrastania na tle innych naczelnych.	W1, W3, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
3.	Zmiany morfologiczne, fizjologiczne i funkcjonalne w organizmie człowieka zachodzące od narodzin do osiągnięcia dojrzałości biologicznej. Zmiany fizyczne w okresie pokwitania. Zmienność somatyczna międzyosobnicza i międzypopulacyjna.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
4.	Genetyczne i środowiskowe źródła zmienności cech fizycznych człowieka: model interakcyjny (biokulturowy). Norma reakcji, plastyczność rozwojowa, plastyczność fenotypowa. Genetyczna i endokrynna regulacja wzrastania i dojrzałości biologicznej. Czynniki środowiskowe i ich znaczenie dla wzrastania i rozwoju dzieci.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
5.	Krzywa wzrastania, kanalizacja rozwoju i wzrastanie catch-up. Modele rozwoju fizycznego - konceptualne i matematyczne modele wzrastania wysokości i masy ciała, możliwości i ograniczenia interpretacyjne.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
6.	Ocena wzrostu i rozwoju: antropometria: techniki pomiarowe i standardy; wykresy wzrostu i dane referencyjne; interpretacja wzorców wzrostu i zaburzeń wzrostu; prognozowanie rozwoju dziecka w oparciu o indywidualne dane antropometryczne i wywiad środowiskowy.	W1, W2, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
7.	Praktyczne zastosowania auksologii: studia przypadków i ćwiczenia praktyczne; analiza i interpretacja danych antropometrycznych w badaniach etiologii niskorosłości, zaburzeń odżywiania, wybranych chorób genetycznych i nieprawidłowości rozwojowych człowieka.	W1, W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
8.	Zagadnienia bioetyczne w pediatrycznych badaniach auksologicznych.	W3, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień
Ćwiczenia	Dyskusja, Metoda analizy przypadków, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Obecność na wykładach. Egzamin pisemny. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 61 - 70% dostateczny (dst; 3,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 51 - 60% niedostateczny (ndst; 2,0): zrealizowanie zadań w trakcie egzaminu na poziomie poprawności 0 - 50%
Ćwiczenia	Obecność na zajęciach. Zaliczenie ćwiczeń na podstawie ocen formujących i podsumowujących z kolkokwium. Kryteria oceny: bardzo dobry (bdb; 5,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 91 - 100% dobry plus (+db; 4,5): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 81 - 90% dobry (db; 4,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 71-80% dostateczny plus (+dst; 3,5): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 61 - 70% dostateczny (dst; 3,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 51 - 60% niedostateczny (ndst; 2,0): zrealizowanie zadań w trakcie kolokwium na poziomie poprawności 0 - 50%

Literatura

Obowiązkowa

1. Kaczmarek M. Wolański N. Rozwój biologiczny człowieka Od poczęcia od śmierci (wyd. 9). Warszawa: Państwowe Wydawnictwo Naukowe 2018: ss 741 ISBN 978-83-01-20062-6 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego) .
2. Wolański N.: Ekologia człowieka t.2 Ewolucja i dostosowanie biokulturowe. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2006 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego).
3. Pyrżak B., Walczak M. (red): Endokrynologia wieku rozwojowego. PZWL Wydawnictwo Lekarskie 2018 (wybrane fragmenty wskazane przez prowadzącego).

Dodatkowa

1. Korf B.R. Genetyka człowieka: rozwiązywanie problemów medycznych. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN 2003.
2. Cameron N., Bogin B. (red.) Human Growth and Development (2nd edition). Academic Press 2012.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	15

Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	20
Przygotowanie raportu	20
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie prezentacji multimedialnej	15
Łączny nakład pracy studenta	**Liczba godzin** 120
Liczba punktów ECTS	**ECTS** 4

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
BZC_K1_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do uznawania znaczenia wiedzy i jej krytycznej oceny w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz poszerzania i aktualizowania przez całe życie wiedzy z zakresu biologii i zdrowia człowieka oraz dziedzin pokrewnych
BZC_K1_K02	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współpracy ze specjalistami z dziedzin pokrewnych, zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu w celu zapewnienia ciągłości opieki nad klientem
BZC_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny informacji udostępnianej w przestrzeni publicznej dotyczącej biologii i zdrowia człowieka oraz odpowiedzialnego udziału w dyskusji społecznej
BZC_K1_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do służenia swoją wiedzą i umiejętnościami drugiemu człowiekowi, by z szacunkiem wspierać go w utrzymaniu lub odzyskiwaniu zdrowia
BZC_K1_U03	Absolwent/ka potrafi posługiwać się nowoczesnymi technikami i metodami oceny stanu biologicznego człowieka oraz prawidłowo interpretować wyniki uzyskane na podstawie wykonanych pomiarów, a także udzielać zindywidualizowanej informacji
BZC_K1_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się językiem angielskim zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego
BZC_K1_U09	Absolwent/ka potrafi w sposób kreatywny wykorzystywać i aktualizować wiedzę z zakresu biologii i zdrowia człowieka - wyszukiwać, formułować i rozwiązywać problemy, przeprowadzać krytyczną analizę i selekcję informacji pochodzących z publicznie dostępnych źródeł
BZC_K1_U10	Absolwent/ka potrafi brać udział w debacie - przedstawiać i oceniać różne opinie i stanowiska oraz prowadzić dyskusję w zakresie biologii i zdrowia człowieka i dyscyplin pokrewnych oraz obszarów leżących na pograniczu różnych dziedzin nauki
BZC_K1_U11	Absolwent/ka potrafi organizować pracę indywidualną oraz zespołową, współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
BZC_K1_U12	Absolwent/ka potrafi zaplanować samokształcenie oraz podnoszenie kompetencji zawodowych
BZC_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w zaawansowanym stopniu prawidłowości i metody oceny rozwoju biologicznego człowieka na każdym etapie ontogenezy, z uwzględnieniem czynników genetycznych, fizjologicznych i środowiskowych
BZC_K1_W08	Absolwent/ka zna i rozumie podstawowe reguły i mechanizmy funkcjonowania organizmów na poziomie populacji i ekosystemu
BZC_K1_W10	Absolwent/ka zna i rozumie czynniki determinujące zdrowie człowieka, aktualne problemy zdrowotne ludności oraz cele i zadania zdrowia publicznego i środowiskowego
BZC_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie zagrożenia środowiskowe zdrowia człowieka, w tym epidemiologiczne, z uwzględnieniem sposobów przeciwdziałania i metod profilaktycznych
BZC_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie problemy etyczne, psychologiczne i pedagogiczne dotyczące zdrowia człowieka oraz możliwości wykorzystania osiągnięć biologii zdrowia w życiu społeczno-gospodarczym
BZC_K1_W14	Absolwent/ka zna i rozumie reguły etyczne i prawne dotyczące badań człowieka i materiału biologicznego oraz ochrony danych osobowych, ochrony własności intelektualnej i przemysłowej